

Sygn. akt I C 654/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 sierpnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Iwona Wielkanowska

Protokolant: sekr. sądowy Magdalena Konczewska

po rozpoznaniu w dniu 29 sierpnia 2016 r. w Toruniu

sprawy z powództwa P. (...) we W.

przeciwko T. C.

o zapłatę

1. oddała powództwo,
2. zasądza od powoda P. (...) we W. na rzecz pozwanego T. C. kwotę 7.217 zł (siedem tysięcy dwieście siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 654/16

UZASADNIENIE

Powód P. (...)we W. wniósł o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym i nakazanie pozwanemu T. C. zapłaty kwoty 199.121,87zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Pozew zawiera żądanie zasądzenia kosztów procesu wg norm przepisanych (k. 2-3).

W uzasadnieniu m.in. podano, iż pozwanego i Bank (...) S.A. z siedzibą w W. łączyła umowa pożyczki gotówkowej z dnia 30 października 2009r. Pozwany pożyczki nie spłacał, w/w bank umowę wypowiedział i wezwał pozwanego do zapłaty informując go, że w przypadku braku zapłaty wierzytelność zostanie przelana na rzecz P. (...) we W.. Pozwany nie uczynił zadość wezwaniu i w/w bank swoją wierzytelność względem pozwanych zbył na rzecz powoda w dniu 26 listopada 2014r. Potwierdzeniem tego jest wyciąg z elektronicznego załącznika do umowy cesji, który jest równoważny z załącznikiem wersji papierowej.

W dniu 25 lutego 2016 roku Sąd Okręgowy w Toruniu w sprawie I Nc 34/16 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym uwzględniając żądanie pozwu (k. 21).

Od powyższego nakazu zapłaty pozwany T. C. wniósł skutecznie sprzeciw domagając się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia kosztów procesu (k. 26-27v.).

W w/w piśmie procesowym wywieziono, iż roszczenie powoda jest przedawnione, gdyż przedmiotowa umowa została zawarta w 2009r., a dochodzone roszczenie jest roszczeniem związanym z prowadzeniem działalności gospodarczej podlegającym trzyletniemu terminowi przedawnienia. Poza tym z dokumentów załączonych do pozwu nie wynika jak została wyliczona kwota roszczenia głównego oraz kwota odsetek. Do wykazania tych okoliczności powód był zobowiązany treścią art. 6 kc. Przedmiotowa umowa cesji została zawarta pod warunkiem zawieszającym – zapłaty

ceny. Powód nie przedłożył dowodu na zapłatę przedmiotowej ceny. Ponadto powód na przedłożonej kopii umowy cesji zamazał wartości wierzytelności i ceny sprzedaży. Tym samym powód nie przedłożył w/w dokumencie w całości. Powód nie przedłożył też umowy pożyczki – dokumentu pierwotnie świadczącego o źródle zobowiązania. Jeszcze dalej powód stwierdził, iż wyciąg z ksiąg rachunkowych powodowego funduszu nie stanowi dowodu na istnienie dochodzonej wierzytelności Wyciąg taki – w ocenie pozwanego - nie stanowi w ogóle dowodu.

W odpowiedzi na sprzeciw (k. 39-42) powód podtrzymał swoje stanowisko w sprawie oraz stwierdził, że podniesiony zarzut przedawnienia nie jest zasadny. Bieg przedawnienia został przerwany przez wydanie (...) i uzyskanie klauzuli wykonalności, wszczęcie i umorzenie egzekucji oraz w wniesienie przedmiotowego pozwu. Wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu został podpisany przez osoby umocowane do dokonywania czynności wraz z pieczęcią funduszu. Osnowa wyciągu dokładnie precyzuje źródło i rodzaj przysługującej powodowi wierzytelności wraz z potwierdzeniem faktu dokonania cesji.

W piśmie z dnia 19 maja 2016r. (k. 69-71v.) pozwany podtrzymał swoje stanowisko. Dokumenty przedłożone dotychczas przez powoda nie indywidualizują dostatecznie dochodzonej wierzytelności. Nie można mieć pewności, iż wśród 19.718 wierzytelności powód nabył i tę, o której mowa w pozwie. W sprawie chodzi o niebagatelną kwotę. Załącznik do umowy cesji nie może stanowić dowodu na wysokość składowego zadłużenia pozwanego zakupionego przez powodowy fundusz. Załącznik ten nie zawiera daty jego aktualizacji, sporządzenia oraz informacji o osobach, które go sporządziły. Dalej powód stwierdził, iż wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu stanowi jedynie dokument prywatny w rozumieniu art. 245 kpc. Potwierdza sam fakt zdarzenia w postaci cesji wierzytelności, ale nie może stanowić dowodu na skuteczność dokonanej cesji wierzytelności, a tym bardziej istnienia i wysokości nabytej wierzytelności. Powód w żaden sposób nie wykazał umocowania osób podpisujących umowę przelewu wierzytelności.

W piśmie z dnia 5 sierpnia 2016r. powód przedłożył wyciąg z (...) Banku (...) S.A. w W. oraz pełnomocnictwa Funduszu na okoliczność podpisania umowy przelewu wierzytelności przez osoby uprawnione. (k. 82- 104 akt)

Sąd ustalił, co następuje:

Pozwany T. C. zawarł w dniu 30 października 2009r. z Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. z umową pożyczki gotówkowej kwoty 130.268,80zł brutto.

W związku z powyższą umową Bank (...) S.A. z siedzibą w W. dnia 17 października 2011r. wystawił przeciwko pozwanemu bankowy tytuł egzekucyjny.

Nadanie klauzuli wykonalności w/w bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nastąpiło dnia 10 listopada 2011r. Postępowanie egzekucyjne prowadzone było przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Toruniu M. G. pod sygn. akt 5351/12. Bank (...) S.A. z siedzibą w W. wystąpił przeciwko pozwanemu o egzekucję świadczenia w kwocie 185.215,69zł

Dnia 24 kwietnia 2014r. postępowanie egzekucyjne przez komornika M. G. wobec pozwanego w sprawie Km 5351/12 umorzono wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji na mocy art. 824§1 pkt 3 k.p.c.

Bank (...) S.A. z siedzibą w W. dnia 26 listopada 2014r. w/w wierzytelność względem pozwanego zbył na rzecz powoda P. (...) we W. w drodze umowy cesji zawartej w dniu 26 listopada 2014r. Zgodnie z § 3 ust 2 w/w umowy przeniesienie wierzytelności nastąpiło w dniu wpływu ceny na rachunek zbywcy. Zapłata ceny – jej wpływ na rachunek zbywcy - nastąpiła dnia 3 grudnia 2014r.

Na dzień wniesienia pozwu wierzytelność powoda względem pozwanego wynosiła 199.121,87zł (sto dziewięćdziesiąt dziewięć tysięcy sto dwadzieścia jeden złotych osiemdziesiąt siedem groszy).

(dowody:

- wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego – k. 9,

- umowa sprzedaży wierzytelności – k. 10-14v., 54-63,
- wyciąg z elektronicznego załącznika do umowy cesji – k. 15,
- odpis z KRS powoda - k. 18-18v.,
- umowa pożyczki gotówkowej – k. 43-44,
- bankowy tytuł egzekucyjny – k. 45,
- postanowienie SR w Toruniu – k. 46-47 w sprawie I Co 6009/11,
- postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Toruniu M. G. z dnia 24 kwietnia 2014r. o umorzeniu postępowania na mocy art. 824§1pkt3 k.p.c. – k. 48-49,
- załącznik do umowy sprzedaży wierzytelności – k. 51-53,
- potwierdzenie dokonania przelewu – k. 64)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przedłożonych przez strony dokumentów. Za nie mające charakteru dokumentu i pozbawione mocy dowodowej Sąd uznał zawiadomienie o cesji (k. 50) oraz wezwanie do zapłaty (k. 16-17). Są to niepodpisane kserokopie. W orzecznictwie sądów ugruntowany jest pogląd, iż niepoświadczona podpisem strony kserokopia nie jest dokumentem (por. uchw. SN z 29 marca 1994 r., III CZP 37/94, LexPolonica nr 300773, OSNCP 1994, nr 11, poz. 206). Warunkiem zatem uznania kserokopii za dokument jest umieszczenie na niej i zaopatrzone podpisem poświadczenie jej zgodności z oryginałem (tak też SN w post. z 27 lutego 1997 r., III CKU 7/97, LexPolonica nr 1517582, i z 10 lipca 2009 r., II CSK 71/09, LexPolonica nr 2440307).

Osobnego omówienia wymaga przedłożone przez powoda potwierdzenie dokonania przelewu (k. 64). Art. 7 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz.U.2015.128 j.t. ze zm.) stanowi, iż oświadczenia woli związane z dokonywaniem czynności bankowych mogą być składane w postaci elektronicznej (ust. 1). Dokumenty związane z czynnościami bankowymi mogą być sporządzane na informatycznych nośnikach danych, jeżeli dokumenty te będą w sposób należyty utworzone, utrwalone, przekazane, przechowywane i zabezpieczone. Usługi związane z zabezpieczeniem tych dokumentów mogą być wykonywane przez banki, spółki tworzone przez banki z innymi podmiotami, a także przedsiębiorstwa pomocniczych usług bankowych (ust. 2). Jeżeli ustawa zastrzega dla czynności prawnej formę pisemną, uznaje się, że czynność dokonana w formie, o której mowa w ust. 1, spełnia wymagania formy pisemnej także wtedy, gdy forma została zastrzeżona pod rygorem nieważności (ust. 3)

Sąd Okręgowy przychylił się w powyższym zakresie do poglądu zaprezentowanego przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 11 marca 2004 r. (V CZ 12/04, LEX nr 183797) zgodnie z którym przepis art. 7 ust. 1 ustawy z 1997 r. - Prawo bankowe stanowi podstawę do stosowania w praktyce bankowej dokumentów elektronicznych, które na gruncie prawa procesowego należy uznać - na równi z oświadczeniem utrwalonym za pomocą pisma na nośniku tradycyjnym (papierze) - za dokument w rozumieniu Kodeksu postępowania cywilnego. Tym samym znajdujące się na k. 64 potwierdzenie dokonania przelewu stanowi dowód tego, iż powód cenę nabycia wierzytelności uiszczył, a przeniesienie wierzytelności nastąpiło w dniu wpływu ceny na rachunek zbywcy.

Pozostałym dokumentom Sąd dał wiarę, z tym zastrzeżeniem, iż wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego (k. 9) może być uznany jedynie za dokument prywatny w rozumieniu art. 245 kpc.

Przechodząc do rozważań prawnych należy wskazać, iż pozwany jest podmiotem zobowiązanym z tytułu zawartej w dniu 30 października 2009r. umowy pożyczki z bankiem. Procedura wystawienia bankowych tytułów egzekucyjnych i wszczęcia na jego podstawie egzekucji, przewidziana była wyłącznie dla banków i miała charakter szczególny.

Skutki więc wszczęcia egzekucji na podstawie takich tytułów wykonawczych, dotyczyć mogą tylko banków. Podmioty, które nabyły od nich wierzytelności, dla skutecznego przerwania biegu przedawnienia, muszą wytoczyć przeciwko dłużnikowi osobne powództwo.

Pozwany w pierwszej kolejności podniósł, iż roszczenie względem niego uległo w całości przedawnieniu. Powyższy zarzut jest zasadny. Termin przedawnienia w niniejszym przypadku wynosi – 3 lata (art. 118 kc) – roszczenie jest związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Umowa z dnia 30.10.2009r. wedle powoda została wypowiedziana z dniem 21.12.2010r. (k. 40). Brak jest w aktach sprawy dowodu na tę datę. Niemniej jednak bankowy tytuł egzekucyjny został wystawiony dnia 17.10.2011r., a klauzula wykonalności została mu nadana dnia 10.11.2011r. W ocenie Sądu nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, które nastąpiło na pewno przed upływem trzech lat od wypowiedzenia umowy, przerwało bieg terminu przedawnienia roszczenia skierowanego przeciwko powodowi (por.: wyr. SN z dnia 16 stycznia 2004 r., III CZP 101/03, OSNC 2005, nr 4, poz. 58).

Zgodnie z art. 124 kc po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo (§ 1). W razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym albo przez wszczęcie mediacji, przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone (§ 2).

Tak więc roszczenie uległo przedawnieniu z dniem 10 listopada 2014r. Sąd w niniejszym składzie w pełni podziela treść uchwały Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2016r. sygn. akt III CZP 29/16, w której stwierdzono, że „Nabywca wierzytelności niebędący bankiem nie może powoływać się na przerwę biegu przedawnienia spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzule wykonalności (art. 123§1pkt2k.c.)”. Powód w niniejszym przypadku nie mógł powołać się na prowadzone postępowanie egzekucyjne, gdyż wierzycielem w tym postępowaniu był bank, a fundusz nie mógł powołać się na fakt prowadzenia postępowania egzekucyjnego przeciwko pozwanemu. Nabywca wierzytelności nie będący bankiem nabywa wierzytelność w swej treści i przedmiocie tożsamą z wierzytelnością zbywającego banku, ale nie wchodzi w sytuację prawną zbywcy wywołaną przerwą biegu przedawnienia i rozpoczęciem biegu na nowo. Czynność wszczęcia postępowania egzekucyjnego przez bank wywołuje materialnoprawny skutek przerwy biegu przedawnienia jedynie w stosunku do wierzyciela objętego bankowym tytułem wykonawczym, natomiast nabywca wierzytelności nie będący bankiem, nie może powołać się na przerwę biegu przedawnienia wywołaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego przez pierwotnego wierzyciela będącego bankiem. Wyjątkowość przywileju wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego prowadzi do wniosku, że skoro nie może on być podstawą egzekucji na rzecz innych osób, niż w nim wskazane za wyjątkiem następstwa prawnego po stronie wierzyciela innego banku, to również materialnoprawne skutki wszczęcia postępowania egzekucyjnego jako czynności wierzyciela – banku prowadzącej do przerwy biegu przedawnienia dotyczą wyłącznie tego wierzyciela i nie dotyczą nabywcy nie będącego bankiem.

Bieg terminu przedawnienia przerwany został tylko czasem wydania przez Sąd Rejonowy w Toruniu w sprawie I Co 6009/11 klauzuli wykonalności tj. z dniem 10 listopada 2011r. Trzy letni termin przedawnienia w dochodzeniu roszczenia minął więc z dniem 10 listopada 2014r.

Dalsze dywagacje w niniejszej sprawie wobec uwzględnienia zarzutu przedawnienia stają się zbędne.

Na marginesie jednak sprawy warto dodać, iż pozwany podnosił, że przedmiotowa umowa cesji została zawarta pod warunkiem zawieszającym – zapłaty ceny, a powód nie przedłożył dowodu na zapłatę przedmiotowej ceny. Ten zarzut także okazał się chybiony wobec przedłożenia przez powoda stosownego dokumentu (k. 64), który Sąd uznał za wiarygodny (o czym wspomniano powyżej).

Wbrew temu, co twierdzi pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty, wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego, stanowi dowód w niniejszej sprawie – jest dokumentem prywatnym. W tym miejscu trzeba zaznaczyć, iż Sąd Okręgowy w zasadzie podziela zapatrywania prawne zawarte w wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 25 lutego 2015 r. (I ACa 824/14), na który to wyrok powołuje się strona pozwana. Sąd pragnie jednak zauważyć, iż w tamtej sprawie nie uznano za udowodnione istnienia i wysokości dochodzonej wierzytelności

oraz faktu jej nabycia w drodze przelewu dlatego, iż na okoliczności te przedstawiono jedynie wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego. W niniejszej sprawie tak nie jest. Powyższe okoliczności, obok wyciągu z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego, potwierdzają: umowa sprzedaży wierzytelności (wbrew temu, co twierdzi pozwany, poświadczona za zgodność z oryginałem przez radcę prawnego), wyciąg z elektronicznego załącznika do umowy cesji, umowa pożyczki gotówkowej, bankowy tytuł egzekucyjny, postanowienie SR w Toruniu o nadaniu klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Toruniu M. G. u umorzeniu egzekucji, załącznik do umowy sprzedaży wierzytelności, w treści, którego wymieniono i opisano dług pozwanego, potwierdzenie dokonania przelewu. Podkreślenia wymaga, iż dokładne oznaczenie wysokości oraz sposobu naliczenia wierzytelności zawiera bankowy tytuł egzekucyjny (k. 45), wierzytelność tę wg stanu na rok 2014r. opisuje postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Toruniu M. G. o umorzeniu egzekucji (k. 48) oraz załącznik do umowy sprzedaży wierzytelności (k. 51). Ów ciąg dowodowy, jako ostatnie ogniwo, uzupełnia dokument prywatny - wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego - który precyzuje wierzytelność powoda wg stanu na dzień wniesienia pozwu. W załączniku do umowy sprzedaży wierzytelności, w treści, którego wymieniono i opisano dług pozwanego, zamazano dane dotyczące pozostałych dłużników, ale jest to zrozumiałe z uwagi na konieczność ochrony tajemnic: przedsiębiorstwa i bankowej oraz z uwagi na ochronę danych osobowych. W żadnym wypadku nie osłabia to mocy dowodowej w/w dokumentu w stosunku do pozwanego.

Przedawnienie roszczeń powoda nastąpiło prawie 2 lata temu, strona powodowa nie wykazała aby nastąpiło przerwanie biegu przedawnienia jak również nie wykazała by opóźnienie w dochodzonym roszczeniu spowodowane zostało postępowaniem pozwanego a tym samym brak jest podstaw do uznania, że zgłoszony zarzut przedawnienia w sprawie był nadużyciem prawa, o którym mowa w art. 5k.c.

Domniemywa się, że korzystający ze swego prawa podmiotowego czyni to zgodnie z zasadami współżycia społecznego oraz społeczno – gospodarczym przeznaczeniem tego prawa, w konsekwencji ciężar udowodnienia nadużycia prawa podmiotowego przez pozwanego spoczywał na powodzie. Powód nie wskazał ani nie udowodnił żadnych okoliczności wskazujących na to, że podniesienie przez pozwanego zarzutu przedawnienia, do czego był uprawniony, stanowiło nadużycie prawa. Dlatego na podstawie przytoczonych wyżej przepisów orzeczono jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie przepisu art. 98 § 1 kpc w myśl zasady odpowiedzialności za wynik postępowania w punkcie 2 wyroku. Żądanie powoda, okazało się bezzasadne zatem powód przegrał proces i powinien zwrócić koszty wynagrodzenia pełnomocnika procesowego pozwanego w wysokości 7.200zł (§ 2 pkt 6 rozporządzenia ministra sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych - Dz.U.2015.1804), a także opłatę od dokumentu pełnomocnictwa w wysokości 17zł (por.: uchwała SN z dnia 12 marca 2003r. III CZP 2/03, OSNC 2003/12/161).